

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย “การพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมและประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร” ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การสำรวจเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร และสร้างรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมและประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การสำรวจเอกสาร (Document Research) การเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ หนังสือ ตำรา แผ่นพับ เอกสารจากสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร/วารสาร อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) การเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมและประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. ผู้นำการปกครองท้องถิ่น จำนวน 13 คน โดยวิธีการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงที่กำหนดคุณสมบัติตามจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) ดังตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงกลุ่มผู้นำการปกครองท้องถิ่น

	กลุ่มประชากร	จำนวน (คน)
1	ผู้อำนวยการเขต	1
2	ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต	2
3	หัวหน้าฝ่ายปกครอง	1
4	หัวหน้าฝ่ายทะเบียน	1
5	หัวหน้าฝ่ายเทศกิจ	1
6	หัวหน้าฝ่ายการคลัง	1
7	หัวหน้าฝ่ายการศึกษา	1
8	หัวหน้าฝ่ายโยธา	1
9	หัวหน้าฝ่ายรายได้	1
10	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม	1
11	หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ	1
12	หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล	1
	รวม	13

ที่มา : สำนักงานทะเบียนราษฎร์เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร, 2554

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงที่กำหนดคุณสมบัติตามจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) และ กรรมการชุมชน จำนวน 50 ชุมชน ซึ่งมีจำนวนกรรมการชุมชนทั้งหมด 518 คน (ข้อมูล : สำนักงานทะเบียนราษฎร์เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร, 2554) จากนั้นทำการหาขนาดของตัวอย่าง โดยใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane (1973 : 72) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

N = จำนวนประชากรผู้นำท้องถิ่น 518 คน

e = ค่าความผิดพลาดที่ยอมรับได้ ร้อยละ 5 = 0.05

n = ขนาดตัวอย่างที่ได้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตรได้ดังนี้} \quad n &= \frac{518}{1 + 518(0.0025)} \\ &= \frac{518}{2.295} \\ &= 225.71 \end{aligned}$$

ดังนั้นขนาดของตัวอย่าง = 226 คน

จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามจำนวนของกรรมการชุมชนแต่ละชุมชน ซึ่งมีจำนวนไม่เท่ากันในแต่ละชุมชน จาก 7-25 คน ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในแต่ละชุมชน ดังปรากฏในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้นำชุมชนท้องถิ่น

ชื่อชุมชน	ประชากร (คน)	ตัวอย่าง
1. เกษะชุมชนร่มเกล้า โซน 1	12	5
2. เกษะชุมชนร่มเกล้า โซน 2	6	3
3. เกษะชุมชนร่มเกล้า โซน 3	10	4
4. เกษะชุมชนร่มเกล้า โซน 4	22	9
5. เกษะชุมชนร่มเกล้า โซน 5	17	7
6. เกษะชุมชนร่มเกล้า โซน 6	14	6
7. ฟีนนครร่มเกล้าระยะ 1 โซน 7	14	6
8. ฟีนนครร่มเกล้าระยะ 3 โซน 8	24	10
9. ฟีนนครร่มเกล้าระยะ 2 โซน 9	16	7
10. ฟีนนครร่มเกล้าระยะ 4 โซน 10	7	3
11. มิตรสามัคคีฟีนนคร ฯ ระยะ 5 โซน 11	15	6
12. มิตรสามัคคีฟีนนคร ฯ ระยะ 6 โซน 12	6	3

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ชื่อชุมชน	ประชากร (คน)	ตัวอย่าง
13. เกษะชุมชนร่มเกล้าโซนหลังคาเขียว	17	7
14. เกษะชุมชนร่มเกล้าโซนหลังคาแดง	23	10
15. เกษะชุมชนร่มเกล้าโซนหลังคาขาว	6	3
16. เกษะชุมชนแฟลตคลองลง	22	0
17. ริมถนนลาดบัวขาว	6	3
18. นาฬิกาซอย ถ่านายโศ	6	3
19. ร่มเกล้า 1	7	3
20. จิตรา	6	3
21. คลองหนึ่ง	10	4
22. เวฬุวันพัฒนา	6	3
23. หมู่บ้านพัฒนา หมู่ 11 (คลองเจ๊ก)	6	3
24. หมู่บ้านพัฒนา หมู่ 12 (ลำพะอง)	6	3
25. หมู่บ้านพัฒนา หมู่ 13 (ลำคูเวียง)	6	3
26. หมู่บ้านพัฒนาทิพพาวาส	14	6
27. บึงบัว	6	3
28. หมู่บ้านทิวไผ่พัฒนา	6	3
29. มิตรสัมพันธ์ หมู่ 9 (ลำปลาทิว)	6	3
30. หลวงพรต – ท่านเอี่ยม	11	5
31. หมู่บ้านเกษะ 2	24	10
32. วัดสังฆราชา	8	3
33. ร่วมใจพัฒนา	9	4
34. ประชาร่วมใจ	10	4
35. มิตรปลูกศรัทธา	6	3
36. ซอยธรรมบุญ	7	3
37. หลังวัดลานบุญ	13	3
38. หมู่บ้านลานบุญ	10	4

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ชื่อชุมชน	ประชากร (คน)	ตัวอย่าง
39. หมู่บ้านสมนึก	6	3
40. เทศบาลศาสนา	9	4
41. บำรุงริน	6	3
42. ศิลาภีรติอุปลัมภ์	6	3
43. วัดราชโกษา	6	3
44. คารุณภูมิอุปลัมภ์	8	3
45. มาเรียลัย	14	6
46. วัดพลมานิย์	14	6
47. วัดสุทธาโกชน์สุนทรอุปลัมภ์	7	3
48. สุทธาวาส	6	3
49. เลียบคลองมอญ	8	3
50. นำไกร หมู่ 9 ทับยาว	8	3
รวม	518	226

จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 226 คน กับ กรรมการชุมชนแต่ละชุมชนในเขตลาดกระบังทั้งหมด จำนวน 50 ชุมชน ตามจำนวนตัวอย่างของแต่ละชุมชนในตาราง 3.2

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ของชุมชน ได้แก่ ชาวบ้านและสื่อมวลชน ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการมีส่วนร่วมในการสืบสานวัฒนธรรม และประเพณีของชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ตลอดจนชาวบ้านที่อาศัยอยู่ภายนอกหมู่บ้านจำนวน 13 คน

- 2.1 คุณวิรัช สมบูรณ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพลมานิย์
- 2.2 ว่าที่ ร.ต.รามัญ สารพันธ์ุ วิทยากรบรรยาย การท่องเที่ยวของชุมชนชาวมอญ
เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
ประธานชุมชนเลียบคลองมอญและวิทยากร
บรรยายประเพณีต่าง ๆ ของชาวมอญ

2.3	คุณวิมล มั่งนาค	คณะกรรมการวัดสุทธาโกชน์
2.4	คุณพูนศรี ฮวดจิ่ง	ประธานชุมชนสุทธาวาส และ วิทยากรการเล่นของมอญลาดกระบัง
2.5	คุณละออ สุทธิ	แม่ครัวอาหารคาวของชาวมอญ
2.6	คุณมนตรี พันธุ์หิรัญ	แม่ครัวอาหารหวานของชาวมอญ
2.7	คุณกมล พรหมถนอม	ไวยาวัจกรด้านศาสนา
2.8	คุณสมจิตร ระย้า	ผู้นำการละเล่นมอญท้องถิ่น
2.9	คุณวีรยุทธ ลูกอินทร์	สื่อมวลชน นักจัดรายการวิทยุ คลื่นเอฟเอ็ม 105.25 เมกะเฮิร์ต ลาดกระบังเรดิโอ
2.10	คุณทิพย์วารี แดงอ่อน	ประชาสัมพันธ์และพิธีกรของสภาวัฒนธรรม เขตลาดกระบัง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ชุด คือ แบบสอบถาม และแนวประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

1. โครงสร้างเนื้อหาแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน โดยสร้างขึ้นให้ตรงตาม นิยามศัพท์เฉพาะและกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน และเชื้อสาย โดยเชื้อสาย มีลักษณะเป็นการตอบแบบ ตรวจรายการ (Check List) ตามความเป็นจริง ส่วนอายุ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน มีลักษณะเป็นการตอบลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคอร์ท (Likert) โดยมีเกณฑ์ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด กำหนดให้ผู้ตอบเลือกขีดตอบลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความรู้สึกของตนเองมากที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคอร์ท (Likert) โดยมีเกณฑ์ เห็น

ด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดให้ผู้ตอบเลือกขีดตอบลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความรู้สึกของตนเองมากที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม (แบบคำถามปลายเปิด)

2. แนวประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างประกอบด้วย (1) ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาคกระบัง กรุงเทพมหานคร (2) ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาคกระบัง กรุงเทพมหานคร และแบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย (1) ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาคกระบัง กรุงเทพมหานคร (2) ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาคกระบัง กรุงเทพมหานคร

คณะผู้วิจัยได้กำหนดกรอบประเด็นคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ โดยผู้สัมภาษณ์มีประเด็นคำถามเฉพาะที่ต้องการคำตอบไว้จำนวนหนึ่ง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีอิสระในการให้ข้อมูลเพิ่มเติม และเครื่องมือที่ใช้คือ

1. เทปบันทึกเสียง ในการสัมภาษณ์บุคคลที่ต้องการข้อมูล
2. สมุดบันทึก เพื่อจดบันทึกเหตุการณ์ของบุคคลที่เราต้องการข้อมูล
3. กล้องถ่ายรูปเพื่อบันทึกภาพสถานที่ และบุคคลที่ร่วมกิจกรรมในชุมชนชาวมอญ เขตลาคกระบัง
4. คำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการสัมภาษณ์ และสนทนาพูดคุยอย่างเป็นทางการ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ และขอคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานั่นนำข้อมูลทั้งหมดมาบูรณาการการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามขอบเขตของการวิจัย
2. สร้างข้อคำถามตามกรอบแนวคิด

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ คือ การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ดำเนินการดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมรายงานการวิจัย เพื่อตรวจสอบสำนวน ภาษา เนื้อหา สาระ รูปแบบของการสอบถาม และความเที่ยงตรงของเนื้อหา

3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการวิจัยแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ดร.สุมาลี สังข์ศรี รอง ดร.สุพจน์ แสงเงิน ดร.นิษฐา หุ่นเกษม เพื่อตรวจสอบความตรงของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ กรอบแนวคิด และภาษาที่ใช้

3.3 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบมาวิเคราะห์ความสอดคล้องของความตรงเชิงเนื้อหา (Item-Objective Congruence Index : IOC) ซึ่งได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 – 1.00 โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC = หรือ > 0.50

4. หาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) กับประชาชนที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างชุมชนมอญลาดกระบัง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่เลือกไว้ จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาคความเชื่อมั่นเฉพาะแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับการปฏิบัติแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Crobach's Coefficient Alpha) ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

วิธีการเข้าถึงข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้จัดลำดับการเข้าถึงข้อมูลดังนี้

1. คณะผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อมทั่วไปภายในหมู่บ้านเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย และเตรียมความพร้อมในการเข้าพบกลุ่มเป้าหมาย

2. คณะผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยเบื้องต้น โดยลงสำรวจพื้นที่ของหมู่บ้านในระหว่างการศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมกับคนในหมู่บ้าน และเกริ่นแนะนำตัวกับกลุ่มเป้าหมายพอสังเขป

3. คณะผู้วิจัยทำหนังสือผ่านมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

4. คณะผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของหมู่บ้าน โดยการนัดหมายและแนะนำโดยในการเข้าพบครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้แนะนำตัวโดยการแสดงบทบาทของนักวิจัยจากนั้น

อธิบายและบอกจุดมุ่งหมายในการวิจัย แนวคำถามในการสัมภาษณ์ และประโยชน์ของการวิจัย โดยขอความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมาย

5. ในระหว่างการรอการพิจารณาเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย คณะผู้วิจัยเข้าพบปะเยี่ยมเยียนกลุ่มเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ และร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น

6. เมื่อได้รับการพิจารณา และความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายแล้ว คณะผู้วิจัยทำการชี้แจงกรอบในการวิเคราะห์วิจัย และตกลงกับกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลต่างๆ

7. คณะผู้วิจัยดำเนินการในกระบวนการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายตามข้อตกลงร่วมกันกับการร่วมทำกิจกรรม หรือเยี่ยมเยียนกลุ่มเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ การเก็บข้อมูลจึงดำเนินไปด้วยความจริงใจ ความไว้วางใจ และการรักษาสัมพันธภาพตลอดระยะเวลาการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เริ่มจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นข่าวที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมและประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยไม่ว่าจะเป็น แผ่นพับประชาสัมพันธ์ สื่อนิยายสาร/วารสาร สื่ออินเทอร์เน็ต ข่าวสารคดี และอื่นๆ การศึกษาดำรงวิชาการ บทความทางหนังสือสาร และงานบันทึกการสัมมนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษา และกำหนดแนวทางการตั้งคำถาม จากนั้นจะลงไปในพื้นที่ทำการสังเกตการณ์ ดำเนินวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เพื่อเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ หลังจากนั้นจะเริ่มเก็บข้อมูล ซึ่งคณะผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

ในขั้นแรก : คณะผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลประเภทเอกสาร และนำมาวิเคราะห์ในเบื้องต้น เพื่อใช้ประกอบในการตั้งคำถามสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการนำไปใช้สรุปอภิปรายผล

ในขั้นที่สอง : การเก็บรวบรวมหลักฐานด้วยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) คณะผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยติดต่อจากทางเจ้าหน้าที่ขอเข้าไปร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสืบสานวัฒนธรรมและประเพณี

ในขั้นที่สาม : การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับกลุ่มเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยในการสัมภาษณ์จะใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth) ในเรื่องของการร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสานวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของหมู่บ้าน และการสื่อสารที่ใช้ทั้งภายในและภายนอก ในการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการกับ

เจ้าหน้าที่ที่ควบคุมการดำเนินงานการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมและประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร และใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) กับชาวบ้าน และนักท่องเที่ยวโดยใช้ความเป็นกันเองในระหว่างการสัมภาษณ์ นอกจากการจดบันทึกแล้ว คณะผู้วิจัยจะขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ในการบันทึกเสียงโดยเครื่องบันทึก (วิทยุเทป) ตลอดการสัมภาษณ์ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการเก็บข้อมูลไม่ผิดพลาด และได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน คณะผู้วิจัยจะทำการถอดเทป โดยจะคัดแต่ประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องที่สามารถตอบปัญหานำการวิจัยในการศึกษาเรื่องนี้ได้ ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นคณะผู้วิจัยจะวิเคราะห์โดยนำทฤษฎีในบทที่ 2 นั้นมาประกอบกับข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อที่จะได้คำตอบในการวิจัยที่ดีที่สุด ในการไปสัมภาษณ์นั้นคณะผู้วิจัยจะไปพบเจ้าตัวผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนเพื่อทำความ รู้จักทำการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง และอธิบายงานศึกษาวิจัยในครั้งนี้ หลังจากนั้นจะทำการนัดวัน เวลา เพื่อที่จะได้มาทำการสัมภาษณ์ตามเวลาที่ผู้ให้สัมภาษณ์สะดวกที่สุด หากผู้ให้สัมภาษณ์มีความสะดวกพร้อมให้สัมภาษณ์ก็จะดำเนินการสัมภาษณ์ทันที

สำหรับแนวคำถามนั้น คณะผู้วิจัยได้ตั้งไว้ครอบคลุมทั้งเจ้าหน้าที่ที่ควบคุมการดำเนินงานของหมู่บ้าน และนักท่องเที่ยว ซึ่งในการสัมภาษณ์จะคอยฟัง และจับประเด็นเพื่อจะได้สัมภาษณ์ให้ลึกลงไปบริบทต่างๆ และเก็บรายละเอียดเพื่อจะได้ตอบปัญหาและอธิบายได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีแนวคำถามของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 กลุ่ม ดังนี้

แนวคำถามสำหรับผู้นำชุมชนที่ดูแลการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมและประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

1. การดำเนินงานของชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เกิดขึ้นมาได้อย่างไร และมีวัตถุประสงค์หรืออุดมการณ์ในการก่อตั้งชุมชนชาวมอญ อย่างไร
2. ท่านคิดว่ามีปัจจัยใดบ้าง ที่ช่วยผลักดันให้เกิดชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง แห่งนี้
3. ท่านคิดว่าอะไรคือเอกลักษณ์หรือจุดเด่นของชุมชนชาวมอญ
4. วัฒนธรรม และประเพณีของชุมชนชาวมอญ มีส่วนช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างไร
5. ในปัจจุบันโลกได้มีความเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคของเทคโนโลยีต่างๆ ท่านคิดว่า การเปลี่ยนแปลงของโลกนี้ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของชุมชนชาวมอญ หรือไม่ อย่างไร
6. สื่อประชาสัมพันธ์มีส่วนช่วยสร้างชื่อเสียงให้ชุมชนชาวมอญ และสร้างรายได้ให้ชุมชนอย่างไร
7. สื่อประชาสัมพันธ์อะไรบ้าง ที่สามารถประชาสัมพันธ์โครงการชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง ให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเที่ยวชม

8. ชุมชนชาวมอญ มีรูปแบบและวิธีการในการสืบสานวัฒนธรรม และประเพณีภาคกลางอย่างไรบ้าง

9. ท่านคิดว่าปัจจัยใด ที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง

แนวคำถามสำหรับชาวบ้านที่มีส่วนร่วมในชุมชนชาวมอญ

1. ท่านคิดว่า เอกลักษณ์หรือจุดเด่นของชุมชนชาวมอญ คืออะไร
2. ท่านมีส่วนช่วยในการดำเนินงานของชุมชนชาวมอญ อย่างไร
3. ท่านคิดว่าการสืบสานวัฒนธรรม และประเพณีของชุมชนชาวมอญ มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอย่างไร
4. ท่านคิดว่าการสืบสานวัฒนธรรม และประเพณีช่วยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างไร
5. ท่านคิดว่าการจัดการแสดงของวัฒนธรรม และประเพณีเป็นเสน่ห์ให้นักท่องเที่ยวสนใจเข้ามาเที่ยวชมชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง อย่างไร
6. ท่านคิดว่าการส่งเสริมการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวของชุมชนชาวมอญ มีส่วนช่วยสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนอย่างไร
7. ท่านคิดว่า การจัดแสดงสื่อพื้นบ้าน มีส่วนช่วยในการสืบสานวัฒนธรรมพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างไร
8. ในแต่ละวันชุมชนชาวมอญมีกิจกรรมอะไรบ้าง มีหน้าที่หรือภารกิจอะไรที่ต้องปฏิบัติ
9. ชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง มีวิธีการอย่างไรในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม เช่น การกำจัดขยะ รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีชุมชนชาวมอญ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม
10. มีวิธีการอย่างไรทำให้ชุมชนชาวมอญสวยงามสะอาดอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสวิถีชุมชนชาวมอญ

แนวคำถามสำหรับนักท่องเที่ยว

1. เพราะเหตุใดท่านจึงเลือกมาเที่ยวที่ชุมชนชาวมอญ แห่งนี้ และทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของชุมชนชาวมอญ นี้จากสื่อใด
2. คุณมีความคาดหวังอะไรบ้าง เมื่อได้มาเที่ยวที่ชุมชนชาวมอญ
3. คุณคิดว่าการสืบสานวัฒนธรรม และประเพณีมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างไร

4. ท่านคิดอย่างไร เกี่ยวกับการสืบสานวัฒนธรรม และประเพณีของชุมชนชาวมอญ
5. คุณประทับใจอะไรบ้าง ในการที่มาร่วมที่ชุมชนชาวมอญ แห่งนี้
6. คุณคิดว่า การจัดกิจกรรมของชุมชนชาวมอญ นี้ช่วยในการสืบสานวัฒนธรรมไทยอย่างไร
7. ท่านคิดว่าปัจจัยใด ที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนชาวมอญ เขตตลาดกระบี่
8. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนชาวมอญ
9. ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรเกี่ยวกับการดำเนินงานของชุมชนชาวมอญ บ้าง
10. ถ้ามีโอกาสท่านจะกลับมาท่องเที่ยวที่ชุมชนชาวมอญ อีกไหม

ในส่วนของคำถามทั้งหมดนี้ เป็นเพียงแนวทางหรือกรอบในการสัมภาษณ์เท่านั้น เพราะในการสัมภาษณ์จริง คณะผู้วิจัยอาจสามารถถามรายละเอียดได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยคำถามที่ใช้ก็เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบได้อย่างเต็มที่และต่อเนื่อง หากพบการสัมภาษณ์แล้วยังไม่ได้รายละเอียดครบถ้วนก็จะกลับไปขอสัมภาษณ์อีกครั้งจากผู้ให้สัมภาษณ์ได้

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ใช้เวลาทั้งสิ้น 2 เดือน คือ เดือนพฤษภาคม - เดือนมิถุนายน 2554

ความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบหลายวิธีด้วยกันคือ การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตทักปฏิกิริยาการแสดงออกในขณะสัมภาษณ์ หรือพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ และชาวบ้านทั่วไปตลอดจนการตรวจสอบข้อมูลโดยให้กลุ่มเป้าหมายที่ได้สัมภาษณ์เป็นผู้ตรวจสอบประเด็นสำคัญต่างๆ และข้อมูลทุกส่วนมาใช้ประกอบกันในการทบทวนตรวจสอบข้อมูล นอกจากนั้นความเชื่อถือได้ของข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยให้ความสำคัญต่อกระบวนการในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างยิ่ง และมีแนวทางปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้

3.6.1 ควบคุมสถานการณ์การวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยการสร้างสัมพันธภาพ และความจริงใจ ความไว้วางใจที่ดีกับกลุ่มเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความร่วมมือตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย

3.6.2 ก่อนการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียด และขั้นตอนในการวิจัยทำความเข้าใจร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดความร่วมมือ สามารถให้ข้อมูลได้ตามความเป็นจริง

3.6.3 คณะผู้วิจัยฝึกฝนและพัฒนาตนเองในเรื่องเทคนิคการสัมภาษณ์ การสังเกต และการบันทึกข้อมูล ทั้งก่อนการเก็บข้อมูลจริงเพื่อให้เกิดทักษะก่อนดำเนินการเก็บข้อมูลจริง

3.6.4 คณะผู้วิจัยกำหนดบันทึกการสังเกตโดยการจดจำปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น หากช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลไม่สามารถทำการบันทึกด้วยการจดบันทึกได้ และเมื่อออกจากชุมชนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทันที หากเป็นการสัมภาษณ์ที่ได้ขออนุญาต ผู้ถูกสัมภาษณ์แล้ว เมื่อการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น คณะผู้วิจัยถอดเทปการสัมภาษณ์อย่างละเอียดตามความเป็นจริงในทันที ซึ่งช่วยให้สามารถลำดับประเด็น และเหตุการณ์ได้อย่างต่อเนื่องและนำข้อมูลที่สรุปได้ไปวางแผนในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.6.5 คณะผู้วิจัยให้ความสำคัญเรื่องจริยธรรมในการทำการวิจัย และเคารพสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย กรณีที่กลุ่มเป้าหมายไม่เต็มใจที่จะให้สัมภาษณ์ในบางประเด็นก็สามารถยกเลิกการให้ข้อมูลได้ทุกขั้นตอนการวิจัย และพยายามไม่ให้เกิดผลเสียต่อกับกลุ่มเป้าหมาย และชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม และประเพณีชุมชนชาวมอญ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร” วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปมาใช้ในการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ใช้สถิติเชิงวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเชื้อสาย ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี จากชุมชน วิเคราะห์ระดับความคิดเห็น โดยใช้สถิติเชิงวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์น้ำหนักให้คะแนนของแต่ละคำถาม และใช้เกณฑ์การแปลผลของข้อมูลของแบบสอบถามดังนี้

ระดับปัญหา	5	ปัญหา มากที่สุด	(มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด)
ระดับปัญหา	4	ปัญหา มาก	(มีความเป็นไปได้น้อย)
ระดับปัญหา	3	ปัญหา ปานกลาง	(มีความเป็นไปได้ปานกลาง)
ระดับปัญหา	2	ปัญหา น้อย	(มีความเป็นไปได้มาก)
ระดับปัญหา	1	ปัญหา น้อยที่สุด	(มีความเป็นไปได้มากที่สุด)

เกณฑ์การวิเคราะห์ระดับปัญหาการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
3. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

แผนการดำเนินงาน	ระยะเวลา											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
9. สัมภาษณ์เจาะลึก Stakeholder ในประเด็นการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์วัฒนธรรมและ ประเพณีชุมชนชาวมอญ					↔							
10. จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในประเด็นการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมและประเพณีชุมชน ชาวมอญ						↔						
11. ลงภาคสนาม สังเกตการณ์ แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วน ร่วม	←						→					
12. สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก กิจกรรมมี 8 10 11 และ 12						↔						
13. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติวิเคราะห์							↔					
14. เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ทั้งข้อมูล เชิงคุณภาพเพื่อจัดทำรายงาน ความก้าวหน้า (Progressive Report)								↔				
15. รายงานความก้าวหน้าต่อผู้ทรง คุณวุฒิ เพื่อปรับปรุงแก้ไข									↔			

แผนการดำเนินงาน	ระยะเวลา									
	ก.ค.พ.	ธ.ค.พ.	ก.ค.พ.	ก.พ.ค.	พ.ค.ม.	พ.ค.ย.	ค.ย.ก.	ค.ย.ค.	ค.ย.ย.	
1 จัดสัมมนารูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมความสามัคคี	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6. ระหว่างตัวแทนสื่อมวลชน นักวิชาการและตัวแทนผู้นำชุมชน เพื่อหาข้อสรุปและยอมรับรูปแบบการประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีชุมชนชาวมอญ									↔	
1 ประชุมคณะวิจัยเพื่อปรับปรุงในการจัดทำรายงานวิจัย										
7. (Draft Find Report)										
1 นำเสนอรายงานวิจัยต่อผู้ทรงคุณวุฒิและปรับปรุงแก้ไขตาม										
8. ข้อเสนอแนะ										
1 จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) และนำส่ง										
9. มหาวิทยาลัย										

↔

↔

↔